

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 97.127 van 28 juni 2001

A. 70.378/XIII-1339.

In zake : **de naamloze vennootschap
DEUTSCHE BANK**, voorheen geheten
**naamloze vennootschap CRÉDIT
LYONNAIS BELGIUM**,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean BOURTEMBOURG, advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Financiën.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 19 augustus 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij de naamloze vennootschap CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM de nietigverklaring vordert van de beslissing van de directeur-generaal van het hoofdbestuur der Directe Belastingen houdende weigering om een overschrijving van 1.200.000.000 frank namens BELGACOM die in verrekenkamer is verricht op 27 december 1995 als geldig te willen aanvaarden als voorafbetaling op datum van 20 december 1995;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer THIBAUT, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 29 juli 1999, waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 14 december 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 13 januari 2000;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. J. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van mevrouw F. ROLAND, inspecteur, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer THIBAUT, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

1. Op 20 december 1995 geeft de N.V. BELGACOM de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM de opdracht om een bedrag van 1.200.000.000 frank als vooraftbetaling voor het vierde kwartaal van 1995 op de vennootschapsbelasting over te schrijven op de rekening van de dienst Vooraftbetalingen van het Ministerie van Financiën en om een bedrag van 1.730.054.026 frank als betaling van de B.T.W. over te maken aan het ontvangkantoor van de B.T.W. van hetzelfde Ministerie.

Diezelfde dag worden die bedragen gedebiteerd van de rekening van de N.V. BELGACOM bij CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM, die ze allebei als "BTW-overschrijvingen" beschouwt.

2. Op 27 december 1995, dat is zeven dagen later, wordt de rekening van de dienst Vooraftbetalingen van het Ministerie van Financiën door

CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM gecrediteerd met een bedrag van 1.200.000.000 frank.

3. Op 6 maart 1996 zendt de dienst Voorafbetalingen van het Ministerie van Financiën de N.V. BELGACOM een rekeninguittreksel waaruit blijkt dat de voorafbetaling van 27 december 1995 niet in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de belasting over de inkomsten van 1995.

4. Op 14 maart 1996 vraagt de N.V. BELGACOM aan de leidend ambtenaar van de dienst Voorafbetalingen om de voorafbetaling voor het laatste kwartaal van het jaar 1995 in aanmerking te nemen op de grond dat de voorafbetaling op 20 december 1995 was gedaan en dat het overgeschreven bedrag weliswaar pas op 2 januari 1996 op de postchequerekening van de dienst Voorafbetalingen stond met als valutadatum 28 december 1995, maar dat die discrepantie tussen de debetdatum en de creditdatum het gevolg is van een vergissing van CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM, die de voormelde overschrijving als een "BTW-overschrijving" had beschouwd.

5. Op 15 maart 1996 zendt het Brusselse agentschap van de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM aan de leidend ambtenaar van de dienst Voorafbetalingen een brief waarin het als "reden voor de vergissing" opgeeft dat "de persoon die de verwerking heeft voorbereid, zich vergist heeft bij het sorteren van de uit te voeren verrichtingen en de betaling van de voorafbetalingen (in het Frans "V.A.") heeft gelegd bij de betalingen van de B.T.W. (in het Frans "T.V.A."), die op 27-12-1995 in orde moesten worden gebracht" zodat "de storting van de voorafbetaling geschied is op de vervaldag voor de B.T.W., op 27-12 in plaats van op 20-12".

6. Diezelfde 15 maart 1996 deelt de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM diezelfde ambtenaar het volgende mee :

" De vennootschap Belgacom Brussel heeft op 20 december op ons kantoor een betaling gedaan voor een bedrag van 1.200.000.000 frank, dat gestort diende te worden op rekening 000-2002340-66 van de directe belastingen, Voorafbetalingen, voor de vervaldag van het vierde kwartaal 1995 (kenmerk 202 239 951).

Die betaling is te laat uitgevoerd door Crédit Lyonnais Belgium, namelijk op 27-12-1995 in plaats van op 20-12-1995 - de datum waarop de voorafbetalingen uiterlijk dienden te worden verricht. Wij wijzen erop dat deze verrichting wel degelijk op 20 december in onze boeken is ingeschreven, maar dat de betaling ten gevolge van een verkeerde computerverwerking

door onze geautomatiseerde verwerkingssystemen op 27-12-1995 is uitgevoerd.

Gelet op dat feit kan onze klant BELGACOM hoe dan ook niet verantwoordelijk worden geacht voor de verlating van die betaling.

Wij vragen uw welwillende aandacht voor dit dossier [...]".

7. Op 21 maart 1996 legt de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM het geschil voor aan de directeur-generaal van de Administratie der Directe Belastingen, verzoekt ze hem om de overschrijving in kwestie in aanmerking te nemen als een voorafbetaling voor het vierde kwartaal van 1995, en legt ze uit dat haar betalingsdienst de storting "bij vergissing" op 27 december 1995 had uitgevoerd en dat de verlate uitvoering van de betaling enkel en alleen te wijten is aan een interne administratieve vergissing.

8. Op 15 april 1996 legt de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM het probleem voor aan het kabinet van de Minister van Financiën en wijst ze erop dat de voorafbetaling "ten gevolge van een administratieve vergissing in het circuit van de B.T.W.-betalingen is gekomen".

9. Op 26 april 1996 wordt aan de directeur-generaal van de Administratie der Directe Belastingen een nadere argumentatie gericht, waarin erop wordt gewezen dat punt 20, 1°, van het officieel bericht betreffende de voorafbetalingen derden de mogelijkheid biedt de rechtzetting te vragen van materiële vergissingen begaan bij het uitvoeren van voorafbetalingen, dat de vergissing te goeder trouw is begaan tijdens het invoeren van de gegevens, dat artikel 376, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) voorziet in de mogelijkheid van ambtshalve ontheffing in geval van materiële vergissingen, dat artikel 417 het belastingbestuur de mogelijkheid biedt om op te treden in bijzondere gevallen waar nalatigheidsintresten in het geding zijn en dat in artikel 170 van de Grondwet weliswaar het principe van de wettelijkheid van de belasting verankerd is maar dat die grondwetsbepaling niet wegneemt dat met het belastingbestuur akkoorden kunnen worden gesloten betreffende feiten en bijkomende bedragen waarin het WIB 92 voorziet.

10. Op 19 juni 1996 neemt de directeur-generaal van het hoofdbestuur der Directe Belastingen de volgende beslissing :

" Met uw brieven van 21 maart en 26 april 1996 verzoekt U om een voorafbetaling van 1.200.000.000 F op naam van BELGACOM verricht op 27 december 1995 in verrekenkamer te Brussel als geldig te willen aanvaarden als voorafbetaling op datum van 20 december 1995.

Er kan niet afgeweken worden van de bepalingen van art. 159, 2° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 waarbij als uiterlijke datum 20 december vastgelegd werd.

Tot onze spijt kan deze betaling dan ook niet in aanmerking genomen worden als voorafbetaling voor het vierde trimester 1995".

Dat is de bestreden handeling.

11. Op 25 juli 1996 zendt de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM aan de Minister van Financiën een brief waarin zij erop wijst dat, in tegenstelling tot hetgeen in de bestreden handeling wordt beweerd, "de Administratie krachtens artikel 70 KB/WIB 92 over een discretionaire bevoegdheid beschikt", dat zij en de N.V. BELGACOM te rechter tijd aanvragen tot rechtzetting hebben ingediend en dat de betaling slechts acht dagen na de vervaldag is verricht, hetgeen voor de Staat tot een verlies van 920.000 frank leidt, terwijl de opgelopen straf 126.000.000 frank zou belopen, volkomen overdreven zou zijn en de rekeningen van de bank zeer nadelig zou beïnvloeden.

12. Op 19 augustus 1996 bericht de Minister van Financiën de ontvangst van de brief van 25 juli 1996, wijst hij erop dat de opgelegde straf overdreven lijkt in het licht van de gelaakte vergissing en dat hij zijn diensten gevraagd heeft de zaak te onderzoeken en hem zo spoedig mogelijk een verslag te bezorgen.

13. Op 20 december 1996 deelt de Minister van Financiën de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM de volgende beslissing mee :

" In antwoord op uw in het kenmerk aangehaalde brieven betreffende de voorafbetaling van 1.200.000.000 frank die voor rekening van BELGACOM in verrekenkamer is verricht op 27 december 1995 - en dus na het verstrijken van de wettelijke termijn - moet ik u tot mijn spijt medelen dat ik het standpunt dat de Administratie der Directe Belastingen in haar brief van 19 juni 1996 heeft ingenomen, alleen kan bevestigen.

Uit de kopieën van de overgelegde stukken blijkt duidelijk dat BELGACOM gevraagd had de overschrijvingen voor zowel de BTW als de dienst Voorafbetalingen tegen 20 december 1995 uit te voeren.

Bovendien heeft er geen onduidelijkheid geheerst omtrent de datums van de overschrijvingen, aangezien de rekening van BELGACOM op 20 december 1995 wel degelijk gedebiteerd is voor 1.200.000.000 frank en 1.730.054.026 frank. Bijgevolg wordt het door u aangevoerde argument van de materiële vergissing door een verwarring van de overschrijving voor de BTW en voor de dienst Voorafbetalingen door de feiten tegengesproken.

Bijgevolg kan artikel 70, 1°, van het koninklijk besluit tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 niet op BELGACOM worden toegepast.

Daarnaast hebben voorafbetalingen die door overschrijving geschieden, krachtens de artikelen 68 en 142, § 1, eerste streepje, van het KB/WIB 92, uitwerking op de datum die door de Postcheque op het rekeninguittreksel wordt vermeld. De voormelde bepalingen zijn dwingende bepalingen waarvan niet mag worden afgeweken.

In tegenstelling tot hetgeen het bureau LOEFF CLAEYS VERBEKE in zijn brief van 23 april jongstleden beweert, ten slotte, kunnen over de vermeerderingen wegens ontstentenis van voorafbetalingen geen akkoorden of dadingen worden gesloten tussen de administratie en de belastingplichtigen. Het tarief van de vermeerdering voor het aanslagjaar 1996 is immers vastgesteld bij de wet (artikelen 218 en 159 van het WIB 92 en artikel 64 van het KB/WIB 92, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 maart 1995, Belgisch Staatsblad van 16-03-1995).

Die vermeerderingen kunnen evenmin worden verlaagd met toepassing van :

- artikel 376, § 1, WIB 92, aangezien er geen sprake is van enige overbelasting, daar de belasting nog niet is gevestigd;
- artikel 417 WIB 92, aangezien een vermeerdering van de belasting geenszins beantwoordt aan de definitie van de nalatigheidsinteressen".

In haar laatste memorie vraagt de verzoekende partij dat haar beroep tot die ministeriële beslissing wordt uitgebreid;

Overwegende dat de verwerende partij opwerpt dat de Raad van State niet bevoegd is doordat hetgeen de verzoekende partij als een materiële vergissing voorstelt, in feite de vervulling is van de voorwaarde voor de vermeerdering van de belasting (geen voorafbetaling gedaan tegen 20 december 1995), wat een zaak is die verband houdt met het bedrag van de belasting en niet onder de bevoegdheid van de Raad van State valt;

Overwegende dat de verzoekende partij in wezen antwoordt dat de wetgever de bevoegdheid van de Raad van State subsidiair heeft afgebakend en gesteld heeft dat de Raad van State niet bevoegd is wanneer een bijzonder beroep kan worden ingesteld bij de justitiële gerechten of met toepassing van de artikelen 144 en 145 van de Grondwet; dat zij betoogt dat de beroepen ingesteld bij de artikelen 366 en volgende van het WIB 92 kunnen worden ingesteld door de belastingplichtige, doch niet ten gunste van derden, die dan ook bij de Raad van State de nietigverklaring kunnen vorderen van een beslissing betreffende het bedrag van de belasting waardoor aan een andere persoon dan de belastingplichtige nadeel wordt berokkend, zodat de Raad van State bevoegd is om over het beroep uitspraak te doen; dat zij daarop in bijkomende orde laat

volgen dat de Raad van State bevoegd is om kennis te nemen van beroepen gericht tegen beslissingen van de dienst Voorafbetalingen, aangezien die beslissing bindend is voor de administratie die belast is met de heffing van de belasting en voor de onderscheiden overheden waarbij de bezwaarschriften en beroepen waarin de artikelen 366 en volgende van het WIB 92 voorzien aanhangig kunnen worden gemaakt, zodat de rechterlijke macht niet bevoegd is om van die losstaande handeling kennis te nemen en dat een zaak is van de Raad van State;

Overwegende dat de verzoekende partij de nietigverklaring vordert van de beslissing "houdende weigering om een overschrijving van 1.200.000.000 frank namens BELGACOM die in verrekenkamer is verricht op 27 december 1995 als geldig te willen aanvaarden als voorafbetaling op datum van 20 december 1995";

Overwegende dat de beslissing van 19 juni 1996 een onderdeel is van de operatie tot vestiging van de vennootschapsbelasting; dat vennootschappen er immers toe gehouden zijn vóór bepaalde datums hun belastingen vooraf te betalen om te voorkomen dat hen krachtens de wet automatisch belastingvermeerderingen worden opgelegd omdat ze geen of te weinig voorafbetalingen hebben gedaan;

Overwegende dat de N.V. BELGACOM, die eveneens de rechtzetting van de "materiële vergissing" heeft gevraagd, wanneer ze de nota met de berekening van de verschuldigde belasting voor de inkomsten over 1995 zal ontvangen, bij de daartoe door de wet aangewezen instanties de gegevens kan betwisten die in aanmerking zijn genomen voor de vestiging van die belasting en de belastingvermeerdering ten gevolge van ontbrekende of ontoereikende voorafbetalingen; dat de N.V. BELGACOM voor die instanties kan betogen dat zij de voorafbetaling voor een bedrag van 1.200.000.000 frank op de geplande datum heeft verricht en aldus de nietigverklaring van de belastingvermeerdering zal kunnen vorderen;

Overwegende dat de verzoekende partij in haar beroep bij de Minister van Financiën aangeeft dat de omstandigheid dat voor het derde kwartaal van 1995 geen rekening wordt gehouden met de te laat verrichte voorafbetaling leidt tot een vermeerdering van de belasting met 10,5 percent, dat is 126.000.000 frank; dat het echte en directe voorwerp van het beroep het bedrag is van de voorafbetalingen die voor het jaar 1995 door de N.V. BELGACOM zijn verricht, een zaak die niet los kan worden gezien van de berekening van de

belasting en waarvan de directeur van belastingen en de gewone rechtbanken krachtens het WIB 92 kennis kunnen nemen;

Overwegende dat het beroep tot nietigverklaring dat bij de Raad van State aanhangig is, in casu weliswaar niet is ingesteld door de N.V. BELGACOM, die de belasting verschuldigd is, maar door de N.V. CRÉDIT LYONNAIS BELGIUM, die deze belasting niet verschuldigd is, maar dat erop moet worden gewezen dat de laatstgenoemde N.V. gehandeld heeft als gemachtigde van de N.V. BELGACOM; dat zelfs als de gemachtigde bij de uitoefening van de machtiging een vergissing heeft begaan, zulks niet tot gevolg heeft dat de verzoekende partij een dadelijk belang heeft bij dit beroep tot nietigverklaring; dat de eventuele aansprakelijkheid van de gemachtigde er immers niet toe leidt dat hij de belasting verschuldigd is en afhankelijk is van de houding van de machtgever en van de uitkomst van een eventueel geschil over die aansprakelijkheid;

Overwegende bijgevolg dat het beroep niet-ontvankelijk is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 4.000 frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op achtentwintig juni tweeduizend en één door :

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	LEROY,	kamervoorzitter,
	MESSINNE,	kamervoorzitter,
	SCOHY,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

G. SCOHY.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
±GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.